

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 113 din 17 iunie 2010
privind executorii judecătorești

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului legii este realizată în vederea executării măsurilor de ordin legislativ prevăzute în Pilonul III „Accesul la justiție și executarea hotărârilor judecătorești” din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012 și anume, de domeniile specifice de intervenție:

3.2.1. „Încurajarea dezvoltării capacităților reprezentanților profesiilor conexe sistemului justiției la nivel de uniuni profesionale, cu un accent special pe capacitățile de management” și

3.3.2. „Consolidarea instituțională și funcțională a noului sistem de executori judecătorești privați”.

Prin acest proiect de lege se urmărește atingerea obiectivului specific al Pilonului III din Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016: „*Consolidarea capacităților instituționale și dezvoltarea profesională a reprezentanților profesiilor conexe sistemului de justiție (... , executor judecătoresc ...)*”.

Totodată, proiectul are drept scop crearea premiselor normative pentru elaborarea și implementarea **standardelor profesionale pentru executorii judecătorești** – acțiune prevăzută la **p. 3.2.2** al Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012 .

Descrierea modificărilor și completărilor propuse sunt prezentate detaliat în punctele ulterioare ale prezentei note informative.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

1. Prin intermediul proiectului de lege se instituie funcția de executor judecătoresc asistent și se reglementează condițiile pentru deținerea acestei funcții, derularea, încetarea și suspendarea acestei activități (prin completarea textului Legii cu art. 9², 9³, 9⁴). Reglementările respective sunt simetrice celor referitoare la executorii judecătorești. Instituția executorilor judecătorești asistenți vine să faciliteze organizarea activităților în cadrul biroului executorului judecătoresc, dar și să sporească nivelul de pregătire al viitorilor executori judecătorești, or, până la intrarea în profesie, aceștia vor urma să activeze 2 ani ca și executori judecătorești asistenți, având și unele atribuții procesuale. În acest mod, va fi mai riguros și eficient efectuată trierea executorilor judecătorești – pe durata a 2 ani atât organul profesional, cât și Ministerul Justiției având posibilitatea de a verifica și monitoriza activitatea executorilor judecătorești asistenți.

2. Proiectul vine să asigure și o expunere mai elaborată a alineatului (4) a articolului 6 din cuprinsul Legii, care va prevedea obligația organului de urmărire penală de a informa Ministerul Justiției și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești referitor la aplicarea măsurii preventive sub formă de arest sau arest la domiciliu în privința executorului judecătoresc/executorului judecătoresc asistent, în termen de cel mult 48 de ore de la aplicarea acestora. De asemenea, organul de urmărire penală va fi obligat să informeze instituțiile date și în cazul dispunerii anunțării în căutare a executorului judecătoresc/executorului judecătoresc asistent, precum și în situația ridicării unor documente aferente

activității profesionale a acestora. Astfel, prin noua reglementare propusă se va extinde numărul situațiilor când organul de urmărire penală va trebui să informeze Ministerul Justiției și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești referitor la întreprinderea unor măsuri procesuale în privința executorilor judecătorești și totodată se va asigura o diminuare a riscului apariției unor situații de incertitudine în privința activității executorilor și a eventualelor motive de absență a acestora de la birou.

3. Proiectul își pune țelul de a spori și gradul de responsabilizare a executorilor judecătorești, prin instituirea în cadrul articolului 8 a unei obligații de respectare a prevederilor Codului de etică a executorilor judecătorești și a standardelor profesionale ale acestora.

4. Prin completarea art. 9¹ se oferă claritatea, care lipsește la moment, privind valabilitatea stagiilor efectuate de executorul judecătoresc stagiar, dar și se creează premisa legală pentru primirea de către stagiar a certificatului ce confirmă efectuarea stagiului – pentru a oferi mai multă siguranță acestuia.

5. Prin intermediul proiectului se preconizează să se efectueze și unele modificări/completări la textul articolului 18. Astfel, se va reformula prevederea de la alin. (1) lit. a), care va avea următorul conținut: *a) deținerea unei funcții electivă (alta, decît cea din organele profesionale), a unei funcții de demnitate publică sau a funcției de secretar general al Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești — pe perioada mandatului și prevederea de la alin. (1) lit. g), care va avea următorul cuprins: g) aplicării de către instanța de judecată a unei măsuri preventive sub formă de arest preventiv sau de arest la domiciliu sau, în cazul rămîinerii definitive a hotărîrii judecătorești de condamnare la o pedeapsă privativă de libertate (modificare operată pentru a se asigura concordanța prevederilor date cu cele conținute în cuprinsul articolului 25 alineatul (2) din Codul de procedură penală, care prevăd caracterul obligatoriu al hotărîrilor judecătorești **definitive**). Totodată, se va institui un temei nou pentru suspendarea activității executorului judecătoresc: j) constatarea de către grupul de control a următoarelor aspecte: lipsa nejustificată a dosarelor de executare și/sau evidența și gestionarea necorespunzătoare a mijloacelor bănești din contul curent special - pînă la remedierea deficiențelor constatate, dar nu mai mult de 3 luni. Prin completarea al. 1 al art. 18 cu lit j) se instituie un nou temei de suspendarea a activității executorului judecătoresc, care va asigura implementarea standardelor profesionale în birourile executorilor.*

Totodată, articolul 18 din Legea privind executorii judecătorești se completează cu reglementări menite să ofere soluții legale unor situații neacoperite până în prezent – astfel la moment legislația nu prevede expres necesitatea reinvestirii în funcție a executorului judecătoresc după decăderea temeiurilor suspendării/încetării activității acestuia. Această situație generează incertitudini atât pentru executorul judecătoresc, cât și pentru Ministerul Justiției și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești. Prin redacția nouă propusă a alin. (7) al art. 18 se reglementează clar că reluarea activității se va face doar în urma emiterii unui ordin de reinvestire de către ministrul justiției, cât și întrunirii cumulative a condițiilor de îndeplinire integrală a obligațiilor anterioare aferente suspendării/încetării activității sale. Totodată, pentru a descuraja comportamentul nihilist al executorilor judecătorești a căror activitate urmează a fi suspendată/încetată, se instituie mecanismul de recuperare din contul executorului judecătoresc a cheltuielilor ocazionate de transmiterea arhivei, dosarelor în lucru etc., atunci când acestea nu sunt făcute de bună-voie de executorul judecătoresc vizat. La același articol se prevede că condiția lipsei de datorii e necesară și pentru eliberarea altor avize de către organul profesional – condiție care va impune sporirea disciplinei executorilor judecătorești.

6. Proiectul prevede completarea proiectului cu un nou articol - 18¹, cu titlul „Absența executorului judecătoresc de la birou”, care va reglementa temeiurile ce justifică lipsa executorului judecătoresc de la birou. Articolul dat urmează a fi inserat în cuprinsul Legii pentru a asigura o reglementare legală a unei situații des întîlnite în practică și a exclude cazurile de abuz din partea unor executori judecătorești sau unor persoane, care depun plîngerii pentru absența executorului de la birou, atunci cînd absența dată

este într-adevăr motivată. Concomitent, se prevede publicarea informației despre absență pe pagina web a Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești pentru a asigura informarea publicului larg.

7. Completările aduse articolului 19 vin să detalieze unele momente tehnice a procedurii de încetare a activității executorului judecătoresc, astfel încât să se asigure informarea din timp a Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești despre cererile executorilor de încetare a activității lor și totodată să se asigure o soluție legală în situația când actul prin care s-a dispus încetarea activității executorului judecătoresc, a fost anulat prin hotărâre judecătorească irevocabilă.

8. Completările aduse art. 20 vin să aducă un temei legal pentru soluțiile în cazurile când executorul judecătoresc evită sau obiectiv este în imposibilitate să participe la procedurile aferente suspendării/încetării activității sale (motiv de deces, aflare în arest etc.).

9. Completările propuse la articolul 21 instituie un nou temei pentru răspunderea disciplinară a executorului judecătoresc și anume încălcarea standardelor profesionale, constatată prin raportul negativ al auditului. Totodată, în cadrul alineatului (1) se va aduce o precizare utilă a faptului că răspunderea disciplinară a executorului judecătoresc nu exclude răspunderea civilă și penală a acestuia.

10. La articolul 22¹, în cuprinsul alineatului (5), se urmărește includerea unei reglementări menite să evite tergiversarea procedurilor de examinare a sesizărilor în Colegiul Disciplinar, astfel încât în situația lipsei membrului permanent să poată participa membrul supleant al acestuia, care ar avea aceleași atribuții.

11. Articolul 22², la alineatul (1), urmează să prevadă expres că unicul subiect cu drept de sesizare a Colegiului Disciplinar în cazul unor abateri disciplinare ce vizează raporturile profesionale dintre executorii judecătorești va fi Consiliul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.

12. Articolul 23 se va completa cu un alineat distinct (3¹), care va clarifica fără echivoc în ce limbă urmează a fi emise actele și ținută procedura în Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești

13. În cuprinsul alineatului (2) de la articolul 23¹ textul acestuia se va completa în final cu cuvintele „, , cu excepția cazurilor în care abaterile invocate prezintă caracter continuu”, pentru a asigura excluderea unor situații de abuz din partea executorului judecătoresc care ar putea continua săvârșirea abaterilor sub acoperirea legală a prevederilor alineatului dat. Modificările aduse alineatului (6) al art. 23¹ schimbă procedura de comunicare a deciziilor Colegiului Disciplinar – indicând că actele acestuia vor fi comunicate prin poștă și eliminând publicarea pe pagina web ca și modalitate de comunicare.

14. Prin intermediul proiectului de lege se urmărește și operarea unor completări la textul articolului 28, care ar institui obligația executorilor judecătorești de a comunica deschiderea, modificarea sau închiderea conturilor bancare ale acestora Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești și ar prevedea publicarea acestor date în Registrul conturilor speciale, ținut de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești. Completările aduse la articolul 28 pun în sarcina Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești ținerea evidenței conturilor bancare deschise pentru birourile executorilor judecătorești, pentru a asigura transparența acestei informații și a evita situațiile dificile, când organele cu drept de supraveghere nu pot identifica toate conturile pe care le are deschise executorul judecătoresc. Acest fapt va responsabiliza executorii judecătorești și va eficientiza procedura de control a activității lor. Aceluiași scop îi servesc completările de la articolele 29 și 33.

15. Astfel, la articolul 29 se preconizează introducerea unui alineat nou, care ar prevedea obligația remiterii de către executor a rapoartelor financiar-contabile în adresa Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești în termen de 5 zile de la data întocmirii lor.

16. Se propune completarea textului articolului 33 din Lege cu cinci alineate distincte care ar detalia procedura de control a activității executorului judecătoresc, prin prezentarea unor drepturi ale membrilor grupului de control și a unor obligații corelative a executorului și a instituțiilor financiar-bancare de oferire a informației necesare pentru realizarea eficientă a activității grupului de control. Totodată s-a

inclus o prevedere importantă care ar stabili că informația din declarația de venit și/sau despre rulajul mijloacelor bănești în contul de onorariu poate fi solicitată de organul profesional doar în scopul verificării corectitudinii achitării contribuțiilor obligatorii.

17. Prin intermediul proiectului de lege se preconizează și introducerea unui articol nou – 33¹, cu titlul „Conduita profesională a executorilor judecătorești”, unde urmează a se prevedea obligația executorilor de a-și desfășura activitatea în deplină concordanță cu prevederile Codului de etică și standardele profesionale. În cadrul acestui articol se va institui temeiul legal de aprobare a Codului de etică al executorului judecătoresc și a standardelor profesionale pentru executorii judecătorești.

18. Prin includerea unui articol nou cu numărul 44¹ în cadrul Legii privind executorii judecătorești se urmărește instituirea unei Comisii de etică profesională în cadrul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, care va avea drept scop promovarea și implementarea standardelor profesionale și a principiilor deontologice. În cadrul articolului propus vor fi incluse și prevederi referitoare la componența și atribuțiile acesteia.

19. Articolul II al proiectului conține reglementări privind momentul intrării în vigoare a textului legal și norme derogatorii privind punerea acestora în aplicare, precum și acțiunile necesare de realizat de către instituțiile responsabile cu implementarea prezentului proiect de lege.

3. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea practică a proiectului nu presupune alocări financiare suplimentare din contul mijloacelor bugetare. Alocarea resurselor va fi necesară doar de către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, având în vedere că în sarcina acesteia se pun atribuții suplimentare – asigurarea activității Comisiei de etică, comunicarea actelor Colegiului disciplinar prin poștă, efectuarea unor proceduri suplimentare de control și inventariere a dosarelor executorului judecătoresc.

4. Impactul proiectului

Proiectul va contribui la consolidarea atribuțiilor de control și reglementare a profesiei de executor judecătoresc de către Ministerul Justiției, fortificarea capacităților instituționale și funcționale ale Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, responsabilizarea executorilor judecătorești, implementarea unor standarde profesionale ce ar asigura justițiabililor servicii de calitate.

5. Transparența în procesul decizional

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de Lege a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiect de acte normative remise spre coordonare*.

Ministru

Vladimir CEBOTARI